

Edebiyat DÜNYASI

EDEBİYAT
SANAT
FİKİR
AKTUALİTE

SAYI: 17 — 15 NISAN 1949 — Her ayın 15 ind. — İstanbul'da çıkar — FİYATI: 25 KURUŞ

Köy Enstitüleri Konusunda Tekilden Genele Giderken Unuttuklarımız

Bu en kutsal dâvayı baltalamak en doğru anlamıyla, vatanın
kötülüğüne çalışmak demektir.

Köy Enstitüleri kurulalı bu gün ancak 9 yıl olmuştur. Yani henüz işin başında sayılırız.

Her başlangıçta olduğu gibi Köy Enstitüleri konusunda da bazı hatalarımız olmuştur. Zaten bunu gizlemek bize yakışmaz. Gerek kanunun uygulanmasında, gerekse çocukların eğitiminde bazı yanlış adımlar atılmış, bazı kötü öğretmenler etkinmiş, bazı çocukları hırpalanmış olabilir. Yahut Enstitülerde bazı çirkin olaylar bizi ürpertebilir. Ama bunları görüp, hayır işitip, hemen onlara arkamızı çevirmek, ikide birde de «esim çıksın» kaygısıyla tekme savurmak olmaz arkadaşlar.

Bu gün herkesten birbirine çamur sıçratması kolaylaştı. Yirmi bir Köy Enstitüsünden birin de olan en ufak bir olay bütün Köy Enstitülerini lekelememeli bize. Hem aynı olaylar diğer Okullarda Üniv.'stelerimizde de fiziksel olarak olup olmadığına değeriyle değeriyle olmalıdır. Benim okuduğum lisede, bir ay içinde 26 palto çalınmıştı, arada benlik de... şimdi o lise, her yıl bütün liseler için «hürsüz yatağı» mı diyelim? Gene aynı lisede öğrencilerden rüşvet almadan sınıf geçirmeyen, her türlü kirleriyle çocukları kirletmeğe savaştan öğretmenler vardı.

Neden bu olayları genellesti-

rip bütün liseleri içersine katmadık?... Hemen yargıya varmadan önce bizi uzun uzun düşünmeğe

Sabahattin HÜSNÜ

zorlayan bazı gerçekler karşısındayız. Bir kere şehirlerde oturan 4.687.102 kişiye karşılıklı geniş ölçüde vatandaşlarımızın 14.103.072 kişi, köylerde ve bucaklarda yaşamaktadır. Ve bu 14 milyonun yaşadığı 34.061 muhtarlıktan kaçında okul ve öğretmen var sanıyorsunuz? 12.478 inde Demek daha 21.583 okulsuz köyümüz var.

Varlığını söz konusu ettiğimiz bu 12.478 okulda okuyan öğrenci sayısı ise (601.246 sı erkek ve 317.030 u kız olmak üzere) 918.276 dir. Görülüyor ki okula bildiğimiz köylü çocuklar henüz çok azdır.

Okul yok, öğretmen yok. Mesela 1945-946 yılı istatistikleri ne göre köylerdeki öğretmen sayısı (bu sayıya Eğitimden de katılmıştır.) 17.759 dur. Yani aşağı yukarı her okula 1.4 öğretmen. Ne yazık ki öğretmenlerin ancak binde 2'si, yani topu topu 15tanesi, Yüksek Okuldan yetişmiştir. Beri yanda Köy Enstitülerinden yetişenler, yine 1945-946 yılı istatistiklerine göre, öğretmen sayısının

yüzde 25,4 ünü teşkil etmektedir.

Bu rakamlar gerçeği apaçık olarak önümüze sermektedirler: Türk halkının en geniş kitlesi köylerde yaşamaktadır. Türkiye'nin kalkınması, okuyan oranının çoğalmasında ve bu da okul ve öğretmene bağlı bulunmaktadır.

Şehirli öğretmeni köyde yaşatmamız elimizde olmadıkça ve köylüyü şehre taşıyıp okutup, bozulmuş tipler halinde geri köye çevirmenin (bunun mümkün olduğu da savunulmaz ya) zararlarını bildiğimizize göre önümüzdeki tek yol ka-

Köylüyü köyden yetiştirdiğimiz ışıklarla aydınlatmak Enstitülerde küçük kardeşlerimiz insanüstü bir gayretle günde sekiz saat ders görüp, okuyup, çalışıp didinerek kendilerini yurt uğruna harcamaktadırlar. Günde 8 saat ders başka hangi eğitim okulunda vardır? Edebiyatın yanında fizik, fiziğin yanında sağlık, onun yanında marangozluk, yanında kazma sallamak tarlada çalışmak, yanında askerlik—kooperatifçilik... Yoksa Enstitüyü bitirenlere verilen aylık maaş çok gelir bu dili kırılı Baylara? merak ederim. Ben, çok samimi söylüyorum, utanıyorum bu 75 in sözünü ederken. Bu en kutsal davayı baltalamak, en doğru anlamıyla, vatan kötülüğüne çalışmak demektir.

Çünkü 35.124 nüfuslu koca Hakâri ilimizde ancak 7 köy öğretmenimiz var (bu sayı 1941-42 yılında 9 du) ve çünkü -945 46 yılı istatistikleri bize o yıla kadar Türkiye'deki bütün köy okullarından diploma alan öğrencilerin ancak 99.411 olduğunu öğretmiştir.

Bu rakamlar karşısında titremek elde değil. Ama...

Ama kocaman, erişilmez anlamlar halinde yükselen Enstitüler bizi kötümserliğimizden sıyrıp, yeni umutlara, iyiye güzele götürüyor...

TÜRKİYE

HARİTASI Nebil Varay tarafından TUSTAV'a bağışlanmıştır

Bahsetmek isterim gecelerinden
Bu haritada yıldızlar unutulmuş
Uzaklık karanlık, sessizlik
Bu haritada unutulmuş.

Yağan yağmurların, bulutların
Dağ başlarındaki nefesi
Unutulmuş, korkulu rüzgârların
Nehirlerin ovalar boyunca hikâyesi.

Unutulmuş kocaman kayaların gölgesi
Vadilerdeki o bitmez sessizlik,
Bözcüklerin ya da, boşluğunun
Gece kuşlarının garip sesi.

Unutulmuş... gene zaman geçiyor
Gene ağaçlar büyüyor gittikçe
Kimildamayan Anadolunun içinde
Gene çocukların saçları uzuyor.

Şimdi gece... bahçelerde gece
Ovaların üstünde siteplerde,
Köylerin kıyılarında üylerine
Gene çeşmeler, akıyor

Türkiyemin haritası
Gecelere göre yapılmamış
Ne göğünde bulutlar var,
Ne köylerinde karanlık

İnsanın parlayan gözleri
Hatırlanmaması.

Talip APAYDIN

17
NİSAN
BAYRAMI

Köy Enstitüleri, 1949 17 Nisanına 21 kardeş olarak gireyorlar. Keçiçepe'den Çilavuz'a, Akpınar'dan aksu'ya kadar Türkiye'nin dört bir köşesine uzanan 21 Köy Enstitüsü, vatan haritamızı, kendilerine has renkleriyle süslüyor. Öyle bir kumaş dokunuyor ki alın teri, göz nuru cehaleti yenmek azmı, köye ışık olmak isteği tel tel, yumak yumak memleket sevgisi çözülürken arkaya oluyor.

1945 yılında yapılan bir araştırmaya göre sayısı 34063 olan muhtarlıklardan 21420 sinde okul yoktur. Bu köylerde oturup da Cumhuriyetin feyzini bekleyen vatandaşların sayısı 6471 939 dur. Yüzde nisbetiyle söylenecek olursa, muhtarlıkların %62,9'u okulsuzdur. (Köyler istatistikleri, Ankara, 1948)

Her geçen yılla, bilginin ışığını köylere götüren genç öğretmenlerin sayısı kabarıyor. 1945-946 dars yılında Enstitülerin, daha önceki yıllardaki mezunlara - ki sayısı dört binin üstündedir 1460 genç insanı kattığını görüyoruz. (İstatistik vilâyet, Ankara 948.C. 16, Sf. 192)

Köy meselesini Türkiye meselesinin ta kendisi savanlar için, millet hayatımızın umutlu bir sayfası açılmıştır. Köy Enstitüleri cehaletle savaşta, karınca kararınca, memleket hizmetindedirler. Bu gün enstitü çevrelerinde ve bazı aydın gönüllerde kalkanın 17 Nisan bayramı, millette şuuruna varılan bir büyük bayramın mânasını elbette kazanacak.

Gerçek hizmet, zamanla kıymeti takdir edilecek tek gayrettir.

Keçiçepe Köy Enstitüsü Öğretmenlerinden

Cavit Orhan TÜTENGİL

Vatan Aşkı Yer Etmiş Kalbimizde

Bütün arkadaşlar birden dağlıverdik
Veda ettik; doğduğumuz memleketi
Hışret ne vakte kadar, hılınmez?
Kimimiz İstanbul'a gitti, mekteplerine
Kimimiz parasız-pulsuz dolayır izmirlerde,
Nerede aşkım, orada sabahı eder,
Kimimiz hudud boylarında asker,
Kimimiz Anadolu köylerinde vadede
Günlerimi geçer?
Ama, cümlemiz, cümlemiz memleket hizmetinde
Cümlemiz memnun yaşamakta,
Vatan aşkı bir kore yer cümiz kalbimizde.

Basri ŞENER

İlk Öğretim Dâvamız ve Köy Enstitüleri

Şehmet Nâkşal

Cumhuriyet mecletimiz karasayınla, kağıt ile iş görür kara bir talebzârlığın, köle bir taassulun içinde kavrınır, her bakımdan zehri bataklıkta ve yoksulluğun bir yurt halinde buldu. İstiklâl savaşından sonra yeni bir saygı, yuzârlıdır. Bu saygı ve teknik ile aramızdaki uçurumu gittikçe derinleştirir. Her türlü gayi kuvvün kaynağı hüsnüvâzî kâğıt çarçak bir bu pürüzlük saygı bizi bekliyordu. Bu yeni bir insanın meclsetine yeni insan aklî kurtuluşa olacaktı.

Millî Eğitim gücümüz Atatürk'ün çöküşünün en fevzî ve en mühim vasfesi meclseti şerhîdîs diye yol göstermişle daha hayranca bütün millet okur yazar etmeyi amaç edindiği. İlk öğretim işini bütün yurt yüzeyinde en uzak kölelere, en unutulmuş köylere kadar ulaştırmak bizim için var olmanın ve vahim�a devam ettirmenin temel garis sayılmıştı.

Gerpeten çağdaş uygarlık düzeyine (medeniyet seviyesine) kavuşmanın ve yüzölçümde; ekonomi, teknik, bilim, saygı, güzele sanatlar gibi uygarlık adına değer olarak bilenen ne varsa hepimize erişebilmenin her köyden önce çoğunluğu okur yazar bir millet olmasını bağı idi. Nüfusumuzun yüzde sekseninin köylere yaşadığını düşünürsek, hay aksi bir deyimle; yuzârlıdır insanlık köylülerinden bir pay almamak on bilerece köyümüzü, milyonlarca köylümüzü dünyamızın her milletleri arasında koarmamız, onu hayli olduğu refah kaynaklarına sahip etmenin bağında ilk öğretim dâvamıza bütün azmetiyle yüzde yüz gerçekleştirmemizin zeldiğini söyleyebiliriz.

Easlı ve köklü çareler bulunmaması yuzünden ilk öğretimin yurt ölçüsünde en geniş ölçüde uygulanması işi uzun yıllar gecti. Köy Enstitülerinin kuruluş tarihi olan 17 Nisan 1940 da (40000) Türk köyünün Millî Eğitim durumu şöyledi:

"13 milyonu geçen köylü nüfusumuzun çoğunu oluşturan köylü nüfusunun 6 bin okulda ancak 8 bin öğretmen vardı. 35 bin köylü okula kavuşturmak için 1936 da 600 kişilik öğretmen yetiştirme teselsülüsünde ve üç köy öğretmen okulunda 600 kadar öğrenciden başka bir hareket yoktu." (İlk Öğretim dergisi, 15 Mayıs 1946, sf. 2962)

17 Nisan 1940 da kabul edilen 3533 sayılı Köy Enstitüleri kanunu ile bütün Türkiye'de ilk öğretim seferberliğine girişilmiş ve ilk hamlede doğrudan batıya yurtdan yirmi yerinde kurulan 20 Köy Enstitüsü ile okullar: buhanın 35 bin köylümüzü en yakın gelecekte okula ve öğretime kavuşturmanın en res. ahmıdır.

Şimdiye kadar bu Enstitülerimizden yetişmiş olan (9400) öğretmen, (900) sağlık memuru (8000) aşan eğitimci bugün köylerinde vazifeler, tapındırlar.

"Yirmi Köy Enstitüsünde son ders yılı içinde okuyan 14996 öğrenciden bu yıl öldüğü gibi, her yıl yetişecek 2000 öğretmenle okulasız köylülerin öğretmen ihtiyacı kısa bir zamanda karşılanmıştır." (İlk Öğretim dergisi, 1 Kasım 1948, sf. 3393)

Köy Enstitülerini şimdiye kadar Türkiye'de öğretilen en üstün diğer okullardan ayrılan farıdardan başlıca: bu Enstitülerin klasik öğretilen okullarından belletilen genel ve mesleki bilgilerle yetinmeyecek daha yapıcı ve yaratıcı ruhta insan yetiştirilmesi, yüzölçümün iş pedagojisi ile bilimsel davranarak öğrencilerinin kafasını bedenini her beraher işletmesinde önem vermesidir.

Köy Enstitülerinden çıkarılan yalnız yurt çocuklarına okuma yazma öğretmekle kalmıyacak, onlara beraher okulumuz duvarını örcek işliğini yapacak, köyünün bataklıkta kürtacak, fidanlığını dikerecek top rağını da işleyecekleri. Köy öğretiminin köyün kalkmasını, da her yönde yararlı ve berek bir öncü olacak.

İsmet İnönü "Köy Enstitülerini Cumhuriyetin eserleri" için: "en kıymetli ve en sevgili saygıyırmak demekte ne kadar (Devam: 2. meclseti)

Memleketin sahibi hakikisi ve efendisi hakiki müstahsil olan köylüdür. Yedi asırdanberi cihanın dört kösesine sevk ederek kanlarını aktığımız, kemiklerini yabancı topraklarda bıraktığımız ve yedi asırdanberi emeklerini ellerinden alıp israf eylediğimiz, bunca fedakârlıklarına ve ihsanlarına karşı küstahlık, nankörlük ve cebbarlıkla uşak menzilesine indirmek istediğimiz bu asil sahibin huzurunda bu gün ihtiramla hakiki ATATÜRK - 1928

KÖY ÇOCUĞU YETİŞİYOR

Ne zaman köy Enstitüleri lâfını duysam heyecanlanırdım. Ama neden? Sevdiğim mi? Korktığım mı? Yoksa daha başka bir şey mi? Bu sorulara bunların her birini de pa-sı var.

Büyük bir sevinçle heyecanlanırdım; çünkü kanaatime Cumhuriyetin, köylü Anadolu'ya (Nüfusun %80 i köylü olduğuna göre bu tabirimi mazur görülsün) yaptığı en büyük, hayırlı hayre en muazzam, hizmet Köy Enstitülerini kurmasıdır. Onun derlini teşhis hususunu şimdiye kadar verilen kararlardan en isabetli; köylü, kendin-

den olmayan kimselerin, asırlardanberi ancak ve ancak yerinde sayılabilmis olmasa, ne tedavisi için de, köyün kendisi özünü, yetiştirme ve yetiştirilmesi memur etmek kararları. Büyük bir korku ile heyecanlanırdım; çünkü bizde, tabiiatı hafif tatbikatın, tabiiatın üzerindeki en ufak hataların v. tartımların, enas prensibî hücum için çün kökünden v. kanaatini, gerçektir id la etmek için bir fiil meclsetini görüyordum.

Özellikle olarak daha başka eğitimci hayre en muazzam, hizmet köylüden bahsedtim. Evet bunlara korku değildi; sevinç de değil. Fakat bakie arınmaların tek ni-

yetimleri; saçan Ömer, köyün köy oğdamsın sözüyle gündü telefon sımsıkı tuttuğu halde öğretilen karşısına, dik hayre ve aynen şunları söylüyor: — Öğretmen dünkü ders-iş anladım. Sana bana öğretilen aynı koy okuluna bir gün müfettiş geliyor. Okulum tabiiatı bahçesini, işliğini gezdikten sonra ders-iş dersleri, çocuklar matematik dersinde. Müfettiş bu yunurkardın neber öğretilmişlerini merak ediyor ve tahtaya kaldırıp işliyor. Herhangi bir öğrenciyi kaza tahtaya çizdikten sonra, ni-tane kulu yap Çocuk kara taht-

yaşa yanyana üç tane dörtgen çiziyor. Müfettiş devam ediyor. — Birinci kutunma (çerçinden bir kilo barut var; üzerine 1) yaz; (çocuk yazıyor) ikinci kutuda iki kilo seker var onun da üzerine 2 yaz; (çocuk yine yazıyor.) Üçüncü kutunum içersin 3 yaz. Beş kulu kibrit var; onun üzerine de beş yaz. Çocuk söylemeye yapıyor, ve müfettiş sorusunu tamamıyor. — Sımdı bir kilo barut, miz iki kilo sekerimiz, ve beş kutuda kibritimiz var, bunlara hepimiz alacağız yaz ve topik bakılmak kaç eder? Çocuk hiç düşünmeden ne yapıyor biliyor musunuz? Kibrit-

kuşundan aldığı bir ok'u uza tarak barut kutusuna dokundurduktan sonra — Yanın var! okulumuz yanıyor arınadılar! Diye bağırıp kapudan dışarı fırlıyor. Müfettiş hiç beklemeyişi bu övün karşısında hayretlenmiş, ok'u okup bitelerken bir bilmü beldeği öğretilene bakıyor. Fakat öğretilene hayret ve hayranlık içinde...

Şimdi hatırlama bir ihtimal geliyor, acaba daha evvelki derslerde öğretilen buna benzer bir lâfımdı yapı. Aynı ihtimal müfettişinde aldım geliyor ve onun için öğretilene, daha önce buna benzer bir şey söylemiş söylemediğini soruyor. Evet ve idealist öğretmen arkadaşım beni temin ettiği kadarını söylemiş olduğunu söylüyor. — Hayır.

Bu hatırlama sonra yazmaya başlıyorum. Bir gün köyde okuyordum. Zira mini mi hiç köy yazırsın, köyün değerini şöhre en belgi bir insanla anlatırdım. Onun sonra bana konuşmak dediğim susmak düşer. Sami CELEK

İyi Günlerin Bayram Olan Sevinci

RAMAN DAĞI sevinçli ve davalar gönlümlü, sevgili yurdun mu bereketli insanı İNKÖZ'üye

Gel benim deniz gözlüm. Ver elini elim.

Küfürün damlarda, Çürükler kağıtlar. Yürüştür kanatından, Yüçür arızlarını.

Gül benim üzüm gözlü karam.

Gül İtaman'da petrol var. Değdi beni yurdumun. Bir ayram havası var göklerinide. Yolları daha güzel, Daha lezzetli olacak özlüm.

Atları daha canlı, Daha sevinç olacak özlümün. İnsanlarımız Ter bile kokuyacaklar. Onlar taze kokular gibi. Onlar halıklar gibi; Terimiz ve dinç olacaklar. Cömüller uçabilir, esebilir ötelere. Daha fazla kabarmalı bağrımız, Ve rüzgâr daha fazla serinletilebilir biz!

Bademler, miz çiçek açtı yeniden. Güzellikler beni yurdumun Bundan böyle, Atlarımız daha hızlı kaçabilir. Motorlarımız daha güc çıkabilir sesi. Ve daha erken dolabilir, fakirlerimizin kesesi.

Fakir BAYKURT

Bademler, miz çiçek açtı yeniden. Güzellikler beni yurdumun Bundan böyle, Atlarımız daha hızlı kaçabilir. Motorlarımız daha güc çıkabilir sesi. Ve daha erken dolabilir, fakirlerimizin kesesi.

Fakir BAYKURT

Geçmişî Anısı

Destan Ö. ÇOPNAR

Ne kadar âşkındık birbirimize? Neydi o günler, Nasıdı halimiz? Bölünemedikmiş hangi arsa, Hangi apartmanında? Vay senin haline, Vay benim haline...

Mehmet CEM

HİKÂYE:

Ana, Baba ve Çocuklar

Mar martıladı martıya, tavuklar yumurtladı yumurtlu. Yağcağı. Güneş batahı baylı olmuştur. Uzaklardan edimci ve saçılınca önyayan çocukların heyecanı, aceleri sesleri ve üçür patırları duyuluyordu. Hava inadına sakın ve durgun du. Gökyüzünde tek bir bulut yoktu. Batı tarafı iki ta ne sönük yıldız görünüyor. Hafif bir bahar kokusu; köyün sokaklarından akan camurlu, insan ve hayvan pislikleriyle karışık sarı tozların kokusu ve geniş peçirleyen, tıhaf kokusu duyuluyordu. Köy, şimdiye kadar görülmemiş kışkırların birini atlatmış ve bu kurutulmuş serfine uzanmış gibiydi.

Şimdi koskoca çatalkaplı bir evin yanında sığınmış gibi duran saz örtülü bir evdeydi. Ana nır bulamaz pırmış sofraya sunmuştu. İdare kıldımın sömürsarı şığı altında, uzun uzun boyunu ve kocaman kocaman kafalı yedi gölge belirmişti saz duvarlarda. İntıyar Sarı okuz, (enbeli tenbeli geviş getiriyor ve kuyum işlerinde ona eş olan boz esek, durmadan kaşınıyor, zelleniyor se yemek yiyenlerin burunlarına sa, kekremsi, lyo-damsı bir koku salıyordu.)

Baba, kırkına ve madan almış, boylamış, uzun boylu, iri-yarı yapılı, kılı kalın pençeli, seyrekle sakallıydı. Askerden bu güzün dönen büyük oğlan, biraz önce yapı ve sarğındı. Büyüğü küçüğü ise, upki babası gibi, hatta babasının birazına geniş omuz-

luydü. Onaltı yaş yeni holduran oratınca, en büyük oğlanın hiç demis burundan düşmüştü. Küçük ve en küçük oğlanlar, babalarına benzeyorlardı. Sadece mayıl mayıl balıkların analarından almışlardı. Baba'dan iki yaş büyük olan Ana, sessiz ve hemen hemen daima dalgandı. Başından hiç eksik emediği, ermiş ve burusmuş gülcüğü, bir örtü taşırdı. Kocaman kocaman eleri, çatal çıkarttı.

Az ve öz konuşurdu. Çıfıfı vti derdi, yahut çu çu çu çu, yitir ağa kötür derdi. Bazan: emi Allah bilir, bazında emi Allah bile bilmez derdi. "Az hazar, derdi, Karakazım kaynatır, evi ahır süpürür, erasrarda ırğatlı gider, sırasında hayır sahibi vti komşuların yün ahır bükürdi. Baba'nın götününe içine içine bakardı daima.

Baba'nın gözlerinden sıakık gelim olukunurdu. Vurmak ve canı sakıldıkça kullanmak, rastgele yer vurmak için, iki elinde iki yumruğu kü varyoz gibiydi.

Deyyuz, diyyordu Baba, deyyuz hacca gitmiş de bir boh olmuştu. Ağa'nından, yani büyük biraderinden habesdiyordu. Ağa'nın olacak Molla Osman, köyün en paralı ve en çok toprak olan adamıydı. İki kere hacca gitmiş ve hac üstüne hac olmuştu. Kim (5) lira ödünç istese bemen: — Toprak?, derdi, ve (5) liralık senede mutlaka bir toprak parçası isterdi rehin olarak! — Toprak?, olusunda göt içi kadar olsun!

Baba, kırkına ve madan almış, boylamış, uzun boylu, iri-yarı yapılı, kılı kalın pençeli, seyrekle sakallıydı. Askerden bu güzün dönen büyük oğlan, biraz önce yapı ve sarğındı. Büyüğü küçüğü ise, upki babası gibi, hatta babasının birazına geniş omuz-

çipil çipil iki tane gözü ve çocokun altında bir tutam ak sakalı vardı. Ödünç verdiği paralarına rehin olarak senede çitirdi toprak parçalarını, alimeler, kalimeler emi mutlaka satın (1) alırdı.

Satalım senin bu tarlayı, Hasan ve Yahut Hüseyin yağrım derdi. İdye ektiğin tohum, atı aldığın ürün belli, yazkemeğine! Ve içinden lâlve ederdi: "Çoprak olusunda göt içi kadar olsun!"

Baba, Ağa'nın zalime beş on karış için bayırmıştı. Sarı okuzta bir reş alacaktı, süyle ayak malı kelederden. Boz esek geymiş, pis pis kaşınıyor ve yalle-nip duruyordu. Fakat: — Toprak?, Demişti Ağa'nın rehinle koyacak emi bir parçanı? — Ah aksı seytan, Baba'nın, bir avcudu ve beş tane oğul vardı. Bir Sarı okuz, pis pis kaşınan, durmadan yelen bir ihtiyar boz esegi vardı. Ve birde evet birde kara cam vardı! Fakat bir parça toprak!

Baba, babasının tamamıydı Ağa'nın, öz biraderinin yanına da hüymüştü. Evlendikten sonra: — Haydi demişti Ağa'nın, haydi. Sana birde kışrak gibi avrat aldım. Hasanı ödünçüne başlıyınca harcadım. Çekil şu bir göz yerde çalı benim kıldım beale avradım, Bu avrat na baban olma yepnasın!

Deyyuz diyyordu Baba, deyyuz hacca gitmiş de bir boh olmuştu. Ağa'nından, yani büyük biraderinden habesdiyordu. Ağa'nın olacak Molla Osman, köyün en paralı ve en çok toprak olan adamıydı. İki kere hacca gitmiş ve hac üstüne hac olmuştu. Kim (5) lira ödünç istese bemen: — Toprak?, derdi, ve (5) liralık senede mutlaka bir toprak parçası isterdi rehin olarak! — Toprak?, olusunda göt içi kadar olsun!

çipil çipil iki tane gözü ve çocokun altında bir tutam ak sakalı vardı. Ödünç verdiği paralarına rehin olarak senede çitirdi toprak parçalarını, alimeler, kalimeler emi mutlaka satın (1) alırdı.

Satalım senin bu tarlayı, Hasan ve Yahut Hüseyin yağrım derdi. İdye ektiğin tohum, atı aldığın ürün belli, yazkemeğine! Ve içinden lâlve ederdi: "Çoprak olusunda göt içi kadar olsun!"

Baba, Ağa'nın zalime beş on karış için bayırmıştı. Sarı okuzta bir reş alacaktı, süyle ayak malı kelederden. Boz esek geymiş, pis pis kaşınıyor ve yalle-nip duruyordu. Fakat: — Toprak?, Demişti Ağa'nın rehinle koyacak emi bir parçanı? — Ah aksı seytan, Baba'nın, bir avcudu ve beş tane oğul vardı. Bir Sarı okuz, pis pis kaşınan, durmadan yelen bir ihtiyar boz esegi vardı. Ve birde evet birde kara cam vardı! Fakat bir parça toprak!

Baba, babasının tamamıydı Ağa'nın, öz biraderinin yanına da hüymüştü. Evlendikten sonra: — Haydi demişti Ağa'nın, haydi. Sana birde kışrak gibi avrat aldım. Hasanı ödünçüne başlıyınca harcadım. Çekil şu bir göz yerde çalı benim kıldım beale avradım, Bu avrat na baban olma yepnasın!

Deyyuz diyyordu Baba, deyyuz hacca gitmiş de bir boh olmuştu. Ağa'nından, yani büyük biraderinden habesdiyordu. Ağa'nın olacak Molla Osman, köyün en paralı ve en çok toprak olan adamıydı. İki kere hacca gitmiş ve hac üstüne hac olmuştu. Kim (5) lira ödünç istese bemen: — Toprak?, derdi, ve (5) liralık senede mutlaka bir toprak parçası isterdi rehin olarak! — Toprak?, olusunda göt içi kadar olsun!

Bir Kaç Satırla Köy Enstitüsü

İzric Köy Ens. Türkiye Öğretmeni A. İhsan HEYHAN

Köy Enstitüsü. Köy kullannın dâvamı öğretimin dâvamı köy çocukları teşekkül Kuruluşundan beri herimil. İstiklâlinde, gelişmesiyle beraber oldugumuz yuva. Sana başlıyınca insanımız.

Muhabetin hükümetimiz sınımsı Sen imo kofine bendirilmiş. Amma ne vardı, senin ağrıdan duyanlar, yazılabırsan ağrıyanlar lâfını etmişler. Beğeniler diye kendini uzun uzun methetmişler kabahatin oldu. Halbuki gıokları meydanda yunnu görüp sarıkını istip teal kışkırdı. Senra, sonra yoksa, sırtına çiyüğüne elinin nasırına bakıp dudakını büktüler? Kimbilir, belkide özerine aldığın işi karnevari sayırdın, sabır ve sükûti içindeki taalliyetine bağdaştırırdın. Ne yaparsın? bir kere büyük işler için büyük büyük sözler söylemeye almış olanlara bu böyledir.

Sen eğitim, köyün öğretilene dalgârlık, demircilik, yapıcılık, çiftçilik öğretilen. Yalnız ne yazık ki Babalı efendisi olmayış öğretiliminde. Köyde okulum kırık arası, yıkık duvarı, bakımsız yataca ve okunup yazma bilmeden kırpa dimakları, kolunu sıvıyan, kendil did kendil yapıyor içinde seslenen öğretilmekteydi. İşte bu nun için sen işle öğretilen bir kişiye topladın. İşte böyle, kadırlılığın cesine hareket ettin, hareket ettin de kocakocaman bir işte yul ahırken tekleştiğini sanattıkları birkaç misali ancak gözlebilir-diler.

Köyden. Köyden filiz aldın, teknik ve eğitim alanında büyüttün; tekrar getirtilmiş yere götürüp örnek ağaç olarak diktin. Evet, senin aşrın hüznü, çölyüne uygun olarak bilerece köy çocuğunu milletten efendisi köylüden alıp efendi yetiştir-din. Köyde okuyup yazma işini baskalarından feragat duyusunu ile yaptığın veya yapmadığın halindeki bu işi sen bilere ve en tabii vazife saydın Hem böyleki; milletinin halini bildince kendi barmışın kendin yaptın, yiyecendi kendini yetiştirmeye çalıştın. Velhasıl Enstitü'nü, senTürk köylüne örnek oldun, öyle oldun, daha oldun. Bu böyleken senden ne umabilirler de nebulamadılar?

Bizler zamanla yatığa daha derinleştiğimiz çoğalan bir raklastracağız, bizim artırcığımız iman edenlerdir. Çünkü senin damarların bütün hasletine imandığın Türk Milletinden, Türk köylüsünden gelecektir. İnanmamız ki bu milletle sadıqımız yüz karartacak köylülere asla sapsayacak kadar sağlıdır.

Ercek, bir işin kötü tarafa barmak için imanı köylüye kullanılmı madan vazgeçildiği takdirde, sen de Cumhuriyetimizin milletimiz medeni seviyyeye ulaşırın. Bu millet seni de takdir etmeye, hayrılı yolunda bir ve yazırdın desteklemeyi menî vazife bilecekler. Seni de başrına basacak, sana tahrikimide senin de bir yerin olacak. Tı kıtanın seni tarih ve millet huzurunda vermekle oldugun imtihanda muvaffak ve muazffer eylesen

GUNAH

Şehrin kenarında Dürme-çatması damlarda Dün bir günah işledi gelinice

Şehrin kenarında Dürme-çatması damlarda Bugün bir kundak sarılı Günahın biter

Abdullah M. ÜNSAL

Ey Türk!

Atalarımızdan yadigar kalmış bize Keşir'e'den Ermiş'e,

Canlıdan Seyhan'a kadar bütün vatan, Panakale'de, Sakarya'da yatan Ve Türk milletinin kalbine uyanan Büyük asker sesleniyor iste bize: «EyTürk! koldine düm

«Arslan tayvan yavrusu doğurtmasın»

Tahsin MNAS

HATIRLAMA

Geçmiş günleri hatırlıyorum. Sımdı büren büren hakta burusam. Etimce, kimeğime, kanarsın Rahıma kılas işledi...

Artık çıkmas bu koku yay kokusu, Ana, baci kokusu, Vajlan, kurçuk kokusu; Hayat kokusu...

Ahmet TUNCEL

PHILIPS

DÜNYANIN

EN

BOYUK

RADYO

FABRİKALARI

Baba Öğütleri:

Mağaza Sahipleri

Mağaza sahipleri . . . Bir çok seyyah geliyor,
Çarşıda her ağızdan başka ses yükseliyor.
Size anlatıyor meramlarını onlar,
Hepsinin mal almağa halbuki niyeti var.

Bari siz dil öğrenin kendi kârınız için,
Yabancı lisanlardan bir tanesini seçin.
Tavsiye ediyoruz sizlere LINGUAFON'u,
Kısa zamanda gelsin bu dilsizliğin sonu.

Konuşup mal satınız bir yabancı gelince,
Kazancınız çoğalsın . . . Bu değmezmi sevince?

İkramiyeli Aile Cüzdanı

1949

Yılı İkramiye Planında

7 Ev ve 20,000

Liralık Çeşitli Para İKRAMİYELERİ VARDIR

Yapı ve Kredi Bankası

Yeni Sebat

Umumî Nakliyat Anbarı

Bahçekapı, Yalıköşkü Cad. No. 21 İstanbul

Türkiyenin Her KÖŞESİNE

EN EMİN, EN UCUZ, EN KOLAY

Telefon: 20089

NAKLİYAT Telgraf: SEBAT

Mehmet Rizelioğlu

TERZİ

Ankara Caddesi Adalet Han, Kat : 1

En Güzel Kitapları

İREMZİ

Kitabevinde Bulursunuz

ALİŞ - VERİŞİNİZİ

İKBAL

Kitabevi'nden Yapınız